

سادگی های پیچیده و پیچیدگی های ساده

مهدی مظهرنیا

آینده پژوه سیاسی واجتماعی

دنیای سیاست، دنیای سادگی های بسیار پیچیده و پیچیدگی های بسیار ساده است. می گویم جهان سیاست ساده است زیرا، هر فردی که با هر عقیده و باور و میزان ادراکی که به آن داخل می شود، به دنبال قدرت است و هدف گذاری قدرت در سیاست با هر گونه ادبیاتی جریان قوی دارد. شاید بعضی بگویند که ما وارد سیاست می شویم به این دلیل که سیاست را در خدمت معیارهای دینی و مذهبی می دانیم، با این وجود هم نیاز به قدرت در سیاست وجود دارد. هیچ خدمتگزاری نمی تواند بدون داشتن قدرت، خدمت کند. بسیار ساده است! آدمی با میزان ادراک متمایز، گرایش های گوناگون، تربیت متفاوت، نظام ادراک مختلف باورها و نظام اندیشگی متمایز به مسائل و عناصر و موضوعات سیاسی می نگر د و به واسطه اینکه موجود بسیار پیچیده ای است، راهکارهای بسیار پیچیده و ابهام برانگیز را به نمایش می گذارد. آنچه که باید درباره چهره های سیاسی دید، میزان نگرش آن ها به صحنه سیاست، ناشی از ادراک آن ها از صحنه، عناصر آن و چگونگی ارتباط این عناصر با یکدیگر است که در بستر ادراک و منافع آن ها شکل می گیرد. به همین دلیل است که در دولت های مختلف، رویکرد هر دو جریان بر اساس دیدگاهشان به قوه مجریه تعریف می شود. به همین دلیل است که می بینیم که در دو دهه مواضع متفاوت و متنوعی در خصوص مجموعه ای از اتفاقات مشابه از سوی این فعالان و بازیگران عرصه سیاست، اتخاذ می شود. نمونه این مسئله را با مقایسه رویکرد و نظرات وزیر اقتصاد فعلی در زمان حال و در دوره ریاست جمهوری آقای روحانی می توان مشاهده کرد. یا مثلا مواضع امام جمعه مشهد در رابطه با دلار را طی فعالیت دولت های یازدهم و دوازدهم، با دولت فعلی مقایسه کنید. در دولت آقای روحانی مواضع ایشان بسیار سخت بود، اما حال صحبت از بی تاثیر یا کم تاثیر بودن نقش قیمت ارز در بازار را مطرح می کنند. بنابر این همه آقایان در هر دو جریان سیاسی همین رویکرد را دارند. درباره اصلاح طلبان هم این چنین است. آن ها هم در دوران ریاست جمهوری آقایان خاتمی و روحانی شکل و فرم اظهاراتشان نسبت به دوران ریاست جمهوری آقای احمدی نژاد و حالا آقای رئیسی، کاملا متفاوت است. آن ها هم در آن دوره ها بسیاری از کمبودها را نادیده گرفتند و بسیاری از ارزش های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی را به واسطه مطلوبیت قوه مجریه نادیده گرفتند. در کل باید این نکته را در نظر داشت که بر اساس این چارچوب، آنچه که موجب می شود برخی مقامات، روایت های متفاوتی واقعیت های موجود جامعه داشته باشند، ناشی از نوع ادراک آن ها نسبت به صحنه سیاسی و ارتباط آن ها با عناصر موجود بر اساس منافع معنوی و مادی است. علاوه بر این نباید این نکته را فراموش کرد که برخی از این افراد به صورت تجربی وارد عرصه سیاست شده اند و از ویژگی های خاص تجربه زیسته شده خود بهره می برند. به عبارت ساده تر این افراد درک و شناخت کافی از علم سیاست، مبانی سیاست، اندیشه های سیاسی، جامعه شناسی سیاسی، تئوری های انقلاب، روابط قدرت در چارچوب موازین حاکم بر روابط بین الملل ندارند. اما در عوض درک خوبی از روابط قدرت در صحنه عملی سیاسی دارند و به همین دلیل مواضع گوناگون آن ها ناشی از ادراک آن ها است. به همین دلیل می بینیم که برخی در دوره های مختلف مواضع متفاوتی در خصوص مسائل مشابه دارند؛ بنابراین اگر می بینید فردی امروز درباره مشکلات اقتصادی مردم، مثال شعب ابی طالب می آورد و می گوید صوری و قناعت کنید و...، اما در دوران ریاست جمهوری آقای روحانی همه مسائل را برگردن دولت می انداخت، ناشی از همین عوامل است، البته باز هم تأکید می کنم که در این موضوع هیچ تفاوتی میان اصلاح طلب و اصولگرا وجود ندارد و هر دو بر اساس منافع خود اظهار نظر می کنند.

نکته

سفیر اسبق ایران در فرانسه:

بر جام حلال تمام مشکلات نیست

سفیر اسبق ایران در فرانسه در ارزیابی خود از عملکرد دستگاه دیپلماسی دولت سیزدهم اظهار داشت: آنچه در این دوران یک سال و اندی که از دولت سیزدهم گذشته و بخش مهم سرنوحه این کارنامه را در سیاست خارجی دیدیم، این است که سیاست خارجی کشور طی این مدت چندان بر اساس آنچه گفته شد و برنامه ریزی کرده بودند، جلو نرفته است. ابوالقاسم دلفی گفت: سیاست همسایگی و آنچه دولت سیزدهم تأکید کرد که با همسایگان و روابلمان را بهبود خواهیم داد تا از این رهگذر مناسبات خارجی کشور را تأمین کنیم، اما در حقیقت می بینیم که اگر پسر فنی در روابط منطقه ای نداشته باشیم، پیشرفت هم نداشته ایم. وی در ارزیابی خود از روابط ایران با چین در دولت سیزدهم، بیان کرد: «اگر الحاق به پیمان شانگهای را به عنوان یک دستاورد تلقی کنیم، در حقیقت غیر از آنچه به عنوان عضو شانگهای نصیب مان شده، بعید است از این عضویت در کارنامه روابط خارجی مان دستاوردی ثبت شده باشد. سفیر اسبق ایران در فرانسه در ارزیابی خود از مذاکرات احیای برجام در دولت فعلی، گفت: موضوع برجام را هم باید نگاه کنیم، علیرغم همه پستی و بلندی هایی که طی کردیم و به آن نزدیک شده بودیم، امروز به نقطه ای رسیده ایم که تقریبا نمی توان میدی به برجام داشته باشیم. دلفی خاطر نشان کرد: با این تفصیل این رفتار و چشم انداز در ارزیابی یک سال گذشته از سیاست خارجی دولت، خیلی امیدوار کننده نیست و تبلور آن در مذاکرات هسته ای نشان می دهد که امیدواری به این مذاکرات با این پشتوانه، خیلی زیاد نخواهد بود. البته احیای برجام بدین معنا که این مهم تمام مشکلات ما را حل کنند نیست بلکه می توانند یک درپچه ای باز کنند تا دست ما را برای بازی کردن با عناصر مختلفی که داریم باز کنند.

کمال الدین پیرموذن در گفت وگو با «آرمان ملی»:

مجلس سقف

هزینه های بودجه را

بیشتر نکند

نیاید اجازه داد انتخابات مجلس روی بودجه سال آینده تأثیر بگذارد

ناهماهنگی بین دولت و تیم اقتصادی در بودجه مشهود است

اشکالات ساختاری اجازه نمی دهد تغییرات مثبتی در بودجه به وجود بیاید

«آرمان ملی»- احسان انصاری: «بودجه ۱۴۰۲ به زبان ساده عبارت از این است که: دولت «مالیاتی» را که می گرفته ۵۷ درصد افزایش داده اما حقوق کارمندان را حداکثر ۲۰ درصد افزایش داده است. هزینه های جاری پیشرفت کرده اما مردم با افزایش تورم و کسر بودجه با فشار اقتصادی مواجه خواهند شد. به واسطه اینکه آخرین سال مجلسیان فعلی است، آنان نیز با دولتیان با افزایش هزینه ها همراهی کرده اند.» جملات ذکر شده سخنان کمال الدین پیرموذن، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی در تحلیل و ارزیابی بودجه سال آینده کشور است. پیرموذن در این گفت وگو به مهم ترین چالش های بودجه سال آینده می پردازد دوراهکارهای خود را برای برون رفت از چالش های موجود بیان می کند. در ادامه ما حاصل این گفت وگورامی خوانید.

ارزیابی شما از بودجه ای که دولت برای سال آینده تدوین کرده چیست؟ چه نقاط قوت و وضعی در بودجه سال آینده می بینید؟

بودجه سال آینده با چالش ها و ابهاماتی مواجه است. وقتی ۸۰ درصد بودجه هزینه های جاری و حقوق کارمندان دولت است و درآمدها اعم از واقعی و غیرواقعی جوابگوی هزینه های جاری قطعی نیست چه کاری شود کرد؟ نه از حقوق کارمندان که واقعا کم است می توان کاهش داد و نه می توان کارمندان را اخراج کرد. وقتی بیش از ۸۰ درصد تولید ناخالص کشور در انحصار دولت است و ۲۰ درصد بقیه به با اجازه دولت هزینه می شود نیازی به این همه وقت گذاشتن و صرف هزینه توسط سازمان برنامه و بودجه و دولت و کمیسیون های اختصاصی و

کمیسیون تلفیق و صحن مجلس و شورای نگهبان و مجمع تشخیص مصلحت نیست. لیست هزینه های جاری قطعی واجتناب ناپذیر مشخص است و دولت ناچار است از محل صادرات و درآمد فروش نفت و گاز و میعانات در صورت امکان شرایط تحریمی و درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها را با هر ترتیب هزینه های جاری و حقوق کارمندان دولت را تأمین کند. واقعیت این است که در چنین شرایطی به دلیل اشکالات ساختاری کارمشتی نمی توان انجام داد. به نظر من بهترین و عقلانه ترین کار این است که مجلس عینا و بدون تغییر لایحه دولت راتصویب کند و سقف هزینه ها را بیشتر نکند. هرچند سال آینده سال انتخابات مجلس است و نمایندگان تلاش خواهند کرد تا با حداکثر تغییرات لایحه بودجه دولت را با افزایش درآمدهای غیرواقعی و افزایش هزینه های واقعی تصویب کنند. هر وقت با اصلاحات ساختاری حداقل ۸۰ درصد تولید ناخالص کشور در اختیار بخش خصوصی واقعی و در رقابت قرار گرفت دولتی کوچک و چابک عهده دار خدمات بود آن روز اوضاع کشور خوب و شاهد بودجه ای در خدمت توسعه و پیشرفت کشور خواهیم بود.

چه اشکالات ساختاری وجود دارد که اجازه نمی دهد تغییرات مثبتی در بودجه صورت بگیرد؟

بودجه ۱۴۰۲ به زبان ساده عبارت از این است که؛ دولت «مالیاتی» را که می گرفته ۵۷ درصد افزایش داده اما حقوق کارمندان را حداکثر ۲۰ درصد افزایش داده است. هزینه های جاری پیشرفت کرده اما مردم با افزایش تورم و کسر بودجه با فشار اقتصادی مواجه خواهند شد. به واسطه اینکه آخرین سال مجلسیان فعلی است، آنان نیز با دولتیان با افزایش هزینه ها همراهی

کرده اند. بودجه محیط زیست قطره چکانی در نظر گرفته شده است. از توجه به حاشیه نشینی شهرها که از توزیع نشدن خوب اعتبارات دولتی حاصل می شود و همچنین

از بردن فضای توسعه به نقاط محروم کشور، خبری نیست. در واقع مشکل اصلی اینجاست که ۲۰۰۰ هزار میلیارد تومان بودجه عمومی و ۳۰۰۰ هزار میلیارد تومان بودجه شرکت هاست. این مشکل در همه دولت ها بوده و به دولت خاص یا جناح خاصی بر نمی گردد. متأسفانه بودجه شرکت ها هم عملکردی نیست و اغلب شرکت ها هم زیان ده هستند. به هر حال ناهماهنگی در دولت و تیم اقتصادی دولت با این بودجه تدوینی مشهود و از آنجا که بخش فرهنگ در مجموعه نظام برنامه و بودجه کشور از زیرساخت های لازم برخوردار نبوده و موضوع «جوانان» نیز تابعی از این وضعیت شده است. از سوی دیگر به بیماران و درمان آن هم کم توجهی و سهم صنعت و اقتصاد مولد محدود و به چاره سازی سهام عدالت که مجدانه بنگاه های اقتصادی بزرگ ما را،

زمین گیر

کرده است بها داده نشده است. در کل لایحه بودجه، مهم ترین سند سیاستگذاری دولت؛ کسری بودجه دار، افزایش مخارج دولت و کم توجه به رشد اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار است.

آیا بودجه تحت تأثیر فضاسازی های سیاسی قرار گرفته است؟

اجرای سیاست های آزمایشی و خطا در موضوعات اقتصادی و گمردن مدیرانی که با اقتصاد دنیا و ایران آشنا نیستند بر مشکلات می افزاید که حاصل آن تقویتی روحیه مهاجرت از کشور به ویژه توسط صاحبان اندیشه و سرمایه است. وقتی نارضایتی ها نباشته شود

در یک فرصت پیش آمده صبر مردم را به پایان می رسد

و شاهد اعتراضات جوانانی می شویم که بعد از انقلاب و بعد از پایان جنگ متولد شده اند و تأمین نیازهای قانونی خود را به دلیل ضعف برخی مدیران، ناممکن می بینند. طبیعی است قدرت ها و نیروهای مخالف ایران از فرصت سوء استفاده می کنند و بر شعله آتش می دمند. مسئولین کشور باید بدانند جمعیت هشتاد و چهار و نیم میلیونی ایران ۱۶۴۸۰۰۰ کیلومتر مربعی را تکیه بر استفاده موثر از توانایی همه نیروهای انسانی و منابع درون کشور (خود اتکایی نه خودکفایی) و برقراری ارتباط با دیگر کشورهای جهان در راستای تأمین منافع ملت ایران باید اداره کرد.

آیا بین دغدغه های اصولگرایان و واقعیت های جامعه فاصله ایجاد شده است؟ به نظر می رسد این اتفاق رخ داده و بین رویکردی که

نگره

ایده مشترک ایران و روسیه

سه شنبه اول شهریور ۱۴۰۱ وقتی هنوز بحث احیای برجام گرم بود، جوادوچی مهمان شبکه افق در صداسیما بود و مقابل مجری برنامه امیرحسین ثابتی، ایده علیرضا مردنی مشاور تیم مذاکره کننده هسته ای را بیان می کرد و از این می گفت که زمستان سخت اروپا در راه است. رویداد ۲۴نوشت، این ایده از همان زمان با عنوان «زمستان سخت اروپا» تزان اصلی اصولگرایان و حامیان دولت بود و بر اساس همان ایده که غرب نیازمند ایران است، مذاکرات متوقف شد و در نهایت تلوپا مرگ برجام نیز اعلام شد. سوال اصلی این بود که آیا «زمستان سخت در اروپا» واقعیت داشت یا این زمستان هم همچون هر زمستان دیگر بود.

تغییر معادلات انرژی

۲۴ فوریه سال گذشته میلادی جنگ روسیه و اوکراین آغاز شد و اروپا این تهاجم را نه تهاجمی به اوکراین که تهاجمی به قلب اصل خدشه ناپذیر امنیت اروپایی یعنی «تحریم جنگ به عنوان ابزار حل و فصل اختلافات درون سازمان امنیت و همکاری اروپا» تلقی کردند. اروپایی ها برای پاسخ به بحران ایجاد شده ابزارهای متنوعی را در اختیار داشتند: از ابزارهای امنیتی و نظامی تا ابزارهای فرهنگی و اقتصادی. شاید مهم ترین پاسخ اروپا به جنگ روسیه و اوکراین پاسخ اقتصادی بود تا به این ترتیب اقتصاد یکی از بزرگترین شرکای اقتصادی خود را به دلیل تهاجم به یکی از اعضای سازمان امنیت و همکاری اروپایی تحت فشار قرار دهد. در میان ابزارهای اقتصادی اتحادیه اروپا، تحریم های بخش انرژی را شاید بتوان اثرگذارترین پاسخ اروپایی ها به روسیه تلقی کرد. اروپایی ها در کنار اقدامات این روسیه مختلفی را علیه اقتصاد روسیه صورت دادند. از مسدودسازی منابع مالی روسیه در بانک های اروپایی تا تحریم بانک مرکزی روسیه، از تحریم سوئیتف تا تحریم شرکت های طرف قرارداد روس تا تحریم فروش اجناس لوکس به فروشگاه های زنجیرهای روسیه. این تحریم ها به خودی خود کافی بود تا ظرف چند هفته ارزش روبل روسیه را به دلیل خروج سرمایه ها، این کشور به شدت کاهش دهد. طولانی شدن جنگ روسیه و اوکراین و سرازیر شدن سیل کمک های نظامی و اقتصادی متحدان غربی به اوکراین، مسکو را نیازمند تغییر استراتژی کرد. مسکو برای اولین بار درک کرد که در کنار اقدامات نظامی نیازمند تدابیر اقتصادی خاص نیز است. این در حالی بود که تحریم های بخش انرژی روسیه تازه شروع شده بود و هیچکدام از مقامات روس به دلیل میزان وابستگی اروپا به منابع انرژی روسیه قف نمی کردند که اروپایی ها در این زمینه قدم جدی بردارند. امید روس ها این بود که با فرار سیدن فصل زمستان و کاهش شدید دما در اروپا، اروپایی ها از ادامه تحریم های بخش انرژی منصرف شوند و کم کم انسجام اروپایی ها به منظور کاهش وابستگی به محصولات انرژی روسیه را دچار مشکل کند.

ایده مشترک ایران و روسیه

در حالی که در یک برهه چند هفته ای پس از آغاز جنگ روسیه و اوکراین، قیمت منابع انرژی به شدت افزایش یافت و حتی برخی از تحلیلگران از افزایش ۱۵۰ درصدی تا ۲۰۰ درصدی قیمت گاز و نفت در بازارهای جهانی ابراز نگرانی می کردند، مقامات روس برخی در ایران صحبت از «زمستان سخت اروپا» می کردند؛ هر کدام با اهدافی که بیشتر با منافع ملی هر کدام متناصب است. روس ها با امید به زمستان سخت اروپا منتظر اولین علائم از شکست انسجام اروپایی بودند تا ضمن بازسازی بازار خود از حضور رقابتی دیگر در این بازار جلوگیری کنند. از سوی دیگر پوتین نیز به دنبال بازسازی ساختار عملیات خود در اوکراین با استفاده از هرم انرژی در روابط خود با اروپا بود. در این سو نیز جمهوری اسلامی ایران با استفاده از هرم انرژی و با هدف به تحرک واداشتن طرف غربی در بحبوحه سرمای احتمالی در اروپا به دنبال تحقق شروط خود به غرب به منظور ایجاد یک راه برون رفت از بن بست برجام بود. شرایط روسیه و ایران نشان می داد که «زمستان سخت اروپایی» خواست هر دو طرف بود. روسیه نیز طی ماههای گذشته با کاهش شدید قیمت نفت و گاز و نیز با عدم وقوع سرمای قیدت مورد انتظار در اروپا مواجه شده است. روسیه در ابتدا با ابزارهای مختلف از جمله اعلام قانون فروش نفت صرفا در برابر روبل و نیز تحریم کشورهای تحریم کننده بخش انرژی و قطع صدور گاز به کشورهای اروپایی به دنبال تحت فشار قرار دادن آن ها در زمستان سرد اروپایی بود. اما در نهایت بر خلاف انتظار همگان دو عامل کاهش قیمت نفت و گاز در بازارهای جهانی که به دلایل مختلف از جمله به دلیل کاهش مصرف در اروپا و مدیریت آن بود و از سوی دیگر با استفاده از منابع جایگزین سهل الوصول نظیر منابع آمریکاشمالی از جمله گاز مایع ایالات متحده آمریکا ذخایر خود را بر کردند. این مسئله به حدی غیرمنتظره بود که در ماه سپتامبر زمانی که دولت آلمان اعلام کرد ذخایر گاز و نفت خود را به پیش از شروع درگیری ها رسانده است، کارشناسان تعجب کردند. این در حالی است که طی هفته های گذشته قیمت نفت روسیه به بشکه ای ۳۷ دلار نیز رسید و قیمت گاز این کشور نیز کاهش یافته است.

قَرَعَتْ فَاصَّبٌ وَأَلَى رَبِّكَ فَارَعْبٌ به سابقه خویش پشت پا زده و با گرفتار شدن در هوای نفس، آغازگر پرونده خیانت به نظام و ملت شریف ایران شد و در سرایشی سقوط و انحطاط قرار گرفت. وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ضمن اعلام انزجار از اعمال خائنانه نامبرده در ملت شریف ایران اطمینان می دهد که با جدیت، هوشیاری و مراقبت دائمی، حراست از دستاورهای عرصه ماموریتی را در دستور کار دارد.

وزارت دفاع:

علیرضا اکبری در هیچ دوره وزارت دفاع سابقه معاون وزیر را نداشته است

این وزارتخانه در ادوار مختلف در فرآیند بکارگیری افراد با هدف مقابله با انحرافات و همجه های ضد امنیتی دشمنان علیه خادمان ملت، همه همت خویش را به کار بسته اند. در ادامه این پیام با اشاره به پایان مسئولیت نامبرده در سمت رئیس دفتر مطالعات دفاعی در سال ۱۳۸۱ و موافقت با درخواست بازنشستگی وی آمده است؛ علیرضا اکبری پس از جدایی از وزارت دفاع در روندی مغایر با فعالیت های گذشته با روی گرداندن از آیه شریف فُؤَادُ

آرمان ملی: وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با صدور اطلاعیه ای ضمن قدردانی از جامعه اطلاعاتی کشور و قوه قضائیه در برخورد قاطع با خائنان به امنیت ملی اعلام نمود: علیرضا اکبری در هیچ دوره وزارت دفاع سابقه معاون وزیر را نداشته است. در این اطلاعیه آمده است از آنجا که وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح به عنوان یکی از ارکان اقتدار نظام جمهوری اسلامی ایران همواره آمادگی و حلیه بوده و هست، مسئولین